

Sprawozdanie końcowe z realizacji projektów w 2016 r.
w ramach Rządowego programu na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”
(dalej: Program)

Województwo lubuskie

1.	<p>Opinia o nasileniu problemów i zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży wyszczególnionych w części II Programu, w świetle wyników dostępnych badań na obszarze województwa.</p> <p>Nasuwa się pytanie: co właściwie powoduje, że coraz bardziej tyjemy? Przyczyn jest wiele. Nadmierne kilogramy mogą być wynikiem stresu, czynników genetycznych, psychologicznych, a także zaburzeń gospodarki hormonalnej. Jednak najczęstszą przyczyną nadwagi są nieprawidłowe nawyki żywieniowe, przekazywane w rodzinach z pokolenia na pokolenie. Coraz częściej otyłość dotyka także najmłodszych. Znikoma aktywność fizyczna i niewłaściwe nawyki żywieniowe to główne przyczyny nadwagi wśród dzieci. Błędne przekonanie rodziców o tym, że „z otyłości się wyrasta” oraz brak kontroli nad tym, w jaki sposób odżywia się ich dziecko potęgują skalę problemu. Brakuje również odpowiedniej edukacji dotyczącej zasad zdrowego odżywiania. Nadwaga ma szczególnie negatywne konsekwencje w przypadku dzieci i młodzieży. Otyli nastolatki zmagają się ze złym samopoczuciem, apatią, niską sprawnością fizyczną i brakiem akceptacji wśród rówieśników. Ponadto zbędne kilogramy uniemożliwiają prawidłowy rozwój młodego organizmu.</p> <p>Inny problem związany jest z wypełnieniem czasu wolnego dzieciom w sposób odpowiedni dla każdego wieku pod względem zdrowotnym i edukacyjnym. Żyjemy w dobie, kiedy rodziny o różnym statusie społecznym i ekonomicznym, zróżnicowane pod względem wieku, wykształcenia, sytuacji materialnej „cierpią” na brak czasu dla siebie. Dzieci sięgają po różne media „zabijające czas”, kiedy opiekunowie nie mogą zająć się nimi. Występuje ograniczona liczba ofert zajęć i miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, które zapewnią opiekę, edukację oraz zagospodarowanie czasu wolnego. Brak jest również zajęć dla rodziców, które wyposażyłyby ich w wiedzę na temat ich roli w zapewnieniu przyjaznego i bezpiecznego środowiska rodzinnego oraz umiejętności rozwiązywania problemów w rodzinie.</p>
2.	<p>Priorytetowe zadania w 2016 r.: dane liczbowe</p> <p>Cel szczegółowy nr 1: Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły i placówki.</p> <p>Rekomendowane zadania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prowadzenie zajęć integrujących w klasach, w szczególności w klasach początkowych każdego etapu edukacyjnego, oraz w grupach wychowawczych; 2) upowszechnianie idei akceptacji różnorodności uczniów i wychowanków ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, odmiennych kulturowo i językowo, wielojęzycznych oraz idei bezpiecznej i efektywnej edukacji włączającej uczniów i wychowanków z niepełnosprawnościami; 6) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców umożliwiających budowanie

pozytywnych relacji z uczniami i wychowankami i ich rodzicami, w tym kompetencji z zakresu komunikacji interpersonalnej

- 7) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów i wychowanków ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- 8) doskonalenie umiejętności nauczycieli i specjalistów oraz innych pracowników szkoły i placówki w zakresie bezpiecznego funkcjonowania w szkole i placówce uczniów i wychowanków, w tym uczniów i wychowanków ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, oraz prowadzenie edukacji uczniów i wychowanków w tym zakresie;
- 9) upowszechnianie programów edukacyjnych i szkoleń rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców;
- 10) włączanie rodziców w procesy podejmowania decyzji w szkole i placówce oraz w ważne wydarzenia i działania na rzecz tworzenia bezpiecznej i przyjaznej szkoły i placówki;
- 11) tworzenie warunków do uspołeczniania szkoły i placówki i poszerzania współpracy z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły i placówki w środowisku lokalnym.

Cel szczegółowy nr 2:

Zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży.

2.1. Profilaktyka agresji i przemocy, w tym cyberprzemocy.

Rekomendowane zadania:

- 1) wdrażanie w szkole i placówce programów profilaktycznych ukierunkowanych na rozwiązywanie konfliktów z wykorzystaniem metody mediacji i negocjacji;
- 6) realizacja przez szkoły i placówki, w tym młodzieżowe ośrodki wychowawcze (MOW) i młodzieżowe ośrodki socjoterapii (MOS), programów z poziomu profilaktyki wskazującej, adresowanych do uczniów i wychowanków z utrwalonymi zachowaniami agresywnymi, wymagających interwencji i dalszych działań korekcyjnych, edukacyjno-terapeutycznych;
- 8) doskonalenie nauczycieli i wychowawców z zakresu przeciwdziałania agresji i przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy, rozwiązywania konfliktów, podejmowania interwencji profilaktycznych, reagowania w sytuacjach kryzysowych;
- 9) doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców i specjalistów w zakresie pracy z uczniami i wychowankami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niedostosowanymi społecznie lub zagrożonymi niedostosowaniem społecznym;
- 10) doskonalenie kompetencji wychowawców MOW i MOS w pracy z uczniami i wychowankami z utrwalonymi zachowaniami agresywnymi.

2.2. Przeciwdziałanie używaniu substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków oraz profilaktyka uzależnienia od gier komputerowych, Internetu, hazardu.

Rekomendowane zadania:

- 6) upowszechnianie programów wczesnej interwencji opartych na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, adresowanych do okazjonalnych użytkowników narkotyków, w szczególności marihuany i haszyszku;
- 8) prowadzenie i wspieranie programów i działań profilaktyki selektywnej i wskazującej w MOW i MOS;
- 9) rozwijanie, przy wsparciu dorosłych, profilaktyki rówieśniczej, angażującej liderów młodzieżowych do działań na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom w środowisku szkolnym i lokalnym i promowania życia bez uzależnień;
- 11) podnoszenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnień;
- 17) współpraca z rodzicami przy realizacji programów profilaktyki selektywnej i wskazującej, w szczególności dla dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym oraz dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

2.3. Kształtowanie umiejętności uczniów i wychowanków w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów.

Rekomendowane zadania:

- 1) realizacja w szkołach i placówkach programów profilaktycznych dotyczących zagrożeń przestrzeni medialnej;
- 3) wdrażanie programów edukacyjnych dla uczniów i wychowanków dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu oraz sposobów reagowania w sytuacjach zagrożenia;
- 5) upowszechnianie informacji o punktach konsultacyjnych i liniach pomocowych dla uczniów i wychowanków, w których można zgłaszać przypadki niebezpiecznych zdarzeń w Internecie;
- 6) opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych dla rodziców dotyczących bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez uczniów i wychowanków;
- 7) współpraca z rodzicami uczniów i wychowanków w zakresie bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez ich dzieci.

2.4. Rozwiązywanie kryzysów rozwojowych i życiowych uczniów i wychowanków, m.in. związanych z wyjazdem rodziców za granicę w celach zarobkowych, a także przemocą w rodzinie.

Rekomendowane zadania:

- 1) monitorowanie sytuacji uczniów i wychowanków związanej z wyjazdem rodziców za granicę w celach zarobkowych i udzielanie im różnych form wsparcia w zakresie rozwoju

	<p>emocjonalnego, poznawczego i społecznego;</p> <p>3) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców oraz specjalistów zatrudnionych w szkołach i placówkach w zakresie udzielania pomocy uczniom z problemami rozwojowymi i życiowymi;</p> <p>8) uwzględnienie tematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie w działalności szkoły i placówki.</p> <p>Cel szczegółowy nr 3: Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.</p> <p>Rekomendowane zadania:</p> <p>4) organizowanie i wspieranie działań służących promocji zdrowego stylu życia, w szczególności:</p> <p>a) organizacja żywienia w szkole i placówce zapewniającego ciepły i zgodny z normami żywieniowymi posiłek,</p> <p>b) uwzględnianie potrzeb dzieci w zakresie diety,</p> <p>c) zapewnienie odpowiedniego asortymentu sklepiku szkolnego,</p> <p>d) tworzenie ogródków przyszkolnych;</p> <p>5) podejmowanie działań ograniczających spożywanie napojów o zwiększonej zawartości cukrów i barwników na rzecz konsumpcji wody w celu poprawy zdrowia dzieci i młodzieży;</p> <p>10) podnoszenie kompetencji nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły i placówki w zakresie realizacji edukacji zdrowotnej, w szczególności zdrowego żywienia oraz zapobiegania zaburzeniom odżywiania;</p> <p>15) podnoszenie jakości pracy szkół i placówek promujących zdrowie w celu uzyskania Wojewódzkiego lub Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Szkołę.</p>	
3.	Data ogłoszenia konkursu/ów:	2016.07.29
	Data składania ofert:	2016.08.22
	Data rozstrzygnięcia konkursów:	2016.09.08
4.	<p>Temat konkursu: Otwarty konkurs ofert w ramach Rządowego programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła” na realizację działań w zakresie zwiększenia skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkołach i placówkach dla dzieci i młodzieży w województwie lubuskim w 2016 roku.</p> <p>Cele konkursu/ów: 1 Celem konkursu było wyłonienie najkorzystniejszych ofert realizacji zadań, o których mowa w uchwale Nr 130 Rady Ministrów z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie przyjęcia Rządowego programu na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”, mających na celu zwiększenie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkołach i placówkach dla dzieci i młodzieży w województwie lubuskim w 2016 roku (zadanie w zakresie oświaty i wychowania).</p> <p>Wysokość środków finansowych na realizację zadania/ń publicznego/ych: 1 Na podstawie protokołu z posiedzenia Wojewódzkiego Zespołu Koordynującego ds. realizacji zadań wynikających z Rządowego programu na lata 2014 – 2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła” do realizacji przyjęto 6 projektów realizowanych przez jedną jednostkę</p>	

	samorządu terytorialnego.	
	Porozumienia podpisano na łączną kwotę 76 920,70 zł.	
5.	Liczba projektów wybranych do realizacji ogółem, w tym: 6 projektów	
	Liczba projektów wpisujących się w cel nr 1 Programu	2
	Liczba projektów wpisujących się w cel nr 2 Programu	0
	Liczba projektów wpisujących się w cel nr 3 Programu	4
6.	Finasowanie zadań publicznych:	
	Sumaryczna wartość projektów(kwota dotacji +kwota wkładu własnego)	93 395,21
	Kwota dofinansowania projektów	76 920,70
	Kwota wkładu własnego w projektach	16 474,51
	Wykorzystana kwota dotacji ogółem	71 618,91
	Niewykorzystana kwota dotacji (do zwrotu)	5 301,79
7.	Zasięg projektów:	
	Liczba szkół i placówek do których były kierowane projekty	8
	Liczba szkół i placówek prowadzących działania dla rodziców	6
8.	Uczestnicy bezpośredni projektów:	
	Liczba uczniów uczestniczących w projektach ogółem	1400
	Liczba nauczycieli uczestniczących w projektach ogółem	128
	Liczba rodziców uczestniczących w projektach ogółem	604
	Liczba przedstawicieli środowiska lokalnego uczestniczących w projektach ogółem	43
9.	Uczestnicy pośredni projektów:	
	Liczba uczniów uczestniczących w projektach ogółem	12
	Liczba nauczycieli uczestniczących w projektach ogółem	0
	Liczba rodziców uczestniczących w projektach ogółem	0
	Liczba przedstawicieli środowiska lokalnego uczestniczących w projektach ogółem	40
10.	Ewaluacja projektów:	
	Liczba projektów, w których przeprowadzono ewaluację opartą na dowodach (ankiety, kwestionariusze, wywiady fokusowe itp.)	
	Cel szczegółowy nr 1 <i>Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły i placówki.</i>	
	Jakie efekty jakościowe zostały osiągnięte - poparte wynikami badania ewaluacyjnego - które wskazują na pozytywne zmiany w stosunku do sytuacji określonej we wstępnej diagnozie potrzeb i problemów?	
	I.Realizacja działań projektowych stanowiła płaszczyznę do działań profilaktycznych z zakresu edukacji przyrodniczo – ekologicznej dzieci i ich rodziców. Umożliwiła każdemu dziecku poszerzenie i pogłębienie wiadomości zgodnie z jego indywidualnymi potrzebami i możliwościami oraz integrację środowisk przedszkolnych: dzieci zdrowych, dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych i ich rodziców. Nauczyciele zaangażowani do realizacji zadania wykonali pracę w ramach obowiązującego ich czasu pracy, dodatkowy czas pracy wykonali w ramach pracy społecznej – umowy wolontariatu. Zakupione pomoce dydaktyczne pozwolą na realizację podobnych sytuacji edukacyjnych po zakończeniu	

	<p>projektu. Dzieci zdobyły nowe doświadczenia edukacyjne, wiedzę i umiejętności z zakresu ochrony kształtowania środowiska przyrodniczego podczas wycieczek i sytuacji dydaktycznych.</p> <p>II. Warsztaty dla uczniów przyczyniły się do ich podniesienia kompetencji oraz poszerzenia wiedzy na temat bezpiecznych zachowań w środowisku szkolnym i pozaszkolnym oraz wyposażyły ich w wiedzę w zakresie zdrowego i bezpiecznego stylu życia. Spotkania dla nauczycieli i rodziców wzbogaciły ich w wiedzę na temat roli rodzica i szkoły w zapewnieniu przyjaznego i bezpiecznego środowiska rodzinnego i szkolnego oraz umiejętności rozwiązywania problemów w rodzinie. Rodzice i nauczyciele zapoznali się z procedurą „Niebieskiej Karty”.</p>
	<p>Cel szczegółowy nr 2 <i>Zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży.</i></p> <p>Jakie efekty jakościowe zostały osiągnięte - poparte wynikami badania ewaluacyjnego - które wskazują na pozytywne zmiany w stosunku do sytuacji określonej we wstępnej diagnozie potrzeb i problemów?</p> <p>nie dotyczy</p>
	<p>Cel szczegółowy nr 3 <i>Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.</i></p> <p>Jakie efekty jakościowe zostały osiągnięte - poparte wynikami badania ewaluacyjnego - które wskazują na pozytywne zmiany w stosunku do sytuacji określonej we wstępnej diagnozie potrzeb i problemów?</p> <p>I. Dofinansowanie uzyskane z dotacji umożliwiło zakup sprzętu i materiałów niezbędnych do przeprowadzenia zajęć warsztatowych i zajęć sportowych. Wielokrotnie uczestnicy zajęć powtarzali, że tylko dzięki tym zajęciom mieli po raz pierwszy okazję samodzielnie przygotować pełnowartościowe potrawy. Rozszerzono zakres współpracy szkoły ze specjalistami w zakresie odżywiania. Dodatkowe środki finansowe pozwoliły na zabezpieczenie produktów niezbędnych do organizacji eventów i działań promocyjnych związanych z realizacją Programu Promocji Zdrowia.</p> <p>II. Informacje teoretyczne i praktyczne zdobyte podczas spotkań, warsztatów, zajęć i zabaw przyczyniły się do kształtowania prawidłowych zachowań prozdrowotnych i zaowocowały wśród rodziców wzrostem świadomości na temat działań sprzyjających zachowaniu zdrowia i być może zmianą stylu życia. Przedszkolny personel włączył się aktywnie w działania, mające na celu dbanie o zdrowie oraz zachęcanie innych do prowadzenia zdrowego stylu życia. Wprowadzono zmiany w jadłospisie przedszkolnym polegające między innymi na wprowadzeniu wody jako napoju do obiadu. Uległa zmianie tradycja urodzin obchodzonych przez dzieci – zamiast słodczy solenizant przynosi owoce w różnej postaci (np. sałatki owocowe, szaszłyki).</p> <p>Podejmowane w ofercie zadania będą kontynuowane, wzbogacane o nowe działania, gdyż dostrzegamy pozytywne zmiany nie tylko w dzieciach, ale i rodzicach w podejściu do zachowań prozdrowotnych oraz aktywności ruchowej.</p> <p>III. Dzięki realizacji zadania publicznego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nastąpił wzrost wiedzy i umiejętności o 34% wśród 153 dzieci w zakresie zdrowego trybu życia i odżywiania. 2. Dzieci nauczyły się dbać o zdrowie własne i innych.

	<p>3. Dzieci miały możliwość zaprezentowania swoich umiejętności podczas praktycznych działań.</p> <p>4. Dzieci chętnie uczestniczyły w zajęciach sportowych i ruchowych.</p> <p>5. Poprawiła się świadomość rodziców i personelu przedszkola na temat zdrowego odżywiania.</p> <p>6. Wzrosła świadomość rodziców na temat prawidłowego rozwoju dzieci.</p> <p>7. Rodzice i pracownicy placówki nauczyli się komponować zdrowe menu.</p> <p>8. Wzrosło zaangażowanie rodziców i pracowników w życie przedszkola oraz integracja środowiska przedszkolnego.</p> <p>9. Styl życia wielu rodzin zmienił się na bardziej aktywny.</p> <p>IV. Dzięki proponowanym działaniom wychowankowie placówki nabyli nawyki dbania, szanowania i „zarażania” innych zdrowym stylem życia, poznali właściwości i smak owoców i warzyw mniej znanych. Warsztaty z zakresu zdrowego odżywiania zaowocowały zmianą stylu życia rodzin oraz wpłynęły na wzrost świadomości na temat działań sprzyjających zachowaniu zdrowia. Pozwoliły także ukształtować wśród rodziców nawyk interesowania się tym, jak prawidłowo komponować dietę dzieci, oraz jak świadomie eliminować z codziennych jadłospisów żywność niezdrową. Wywiady z dziećmi, rodzicami, ankiety ewaluacyjne wykazały, że zaczęto w domu stosować przepisy z zajęć kulinarnych.</p>	
11.	Rekomendowane przez MEN zadania zawarte w Harmonogramie BiPSz w 2016 r.	
11.1.	I. Działania dotyczące wdrożenia zasad prawidłowego żywienia wśród uczniów i wychowanków – projekty konkursowe dla szkół	
	Czy w województwie były podejmowane tego typu działania? (prosimy wpisać odpowiedź "Tak" lub "Nie")	Nie
	Liczba projektów przyjętych do realizacji	0
	Liczba szkół, techników kształcących w zawodzie: technik żywienia i usług gastronomicznych biorących udział w realizacji zadania	0
	Liczba uczniów ze szkół, techników kształcących w zawodzie: technik żywienia i usług gastronomicznych biorących udział w realizacji zadania	0
	Liczba szkół podstawowych biorących udział w realizacji	0
	Liczba uczniów ze szkół podstawowych biorących udział w realizacji zadania	0
	Liczba gimnazjów biorących udział w realizacji zadania	0
	Liczba uczniów gimnazjów biorących udział w realizacji zadania	0
	Liczba uczestników pośrednich realizacji zadania (społeczność lokalna)	0
	Jakie są efekty jakościowe tego zadania? Jak odnoszą się do sytuacji przed działaniem? (Proszę podać procentowe wartości zaprezentowanych zmian.)	0
11.2.	II. Działania dotyczące rozwijania postawy aktywności i twórczego działania wśród dzieci i młodzieży uzdolnionej – projekty konkursowe dla szkół.	
	Czy w województwie były podejmowane tego typu działania? (proszę wpisać odpowiedź "Tak" lub "Nie")	Nie
	Liczba projektów przyjętych do realizacji	0
	Liczba szkół /gimnazjów biorących udział w realizacji zadania	0
	Liczba uczniów gimnazjów biorących udział w realizacji zadania	0
	Liczba projektów edukacyjnych przyjętych do realizacji w ramach tematu "Budowanie wartościowych relacji społecznych w szkole lub	0

	placówce, poszanowanie godności drugiego człowieka"	
	Liczba projektów edukacyjnych przyjętych do realizacji w ramach tematu "Edukacja medialna jako narzędzie projektowania właściwych zachowań społecznych i zdrowotnych"	0
	Liczba projektów edukacyjnych przyjętych do realizacji w ramach tematu "Współpraca szkoły z rodzicami, jako skuteczne działania wychowawcze i profilaktyczne"	0
	Liczba projektów edukacyjnych przyjętych do realizacji w ramach tematu "Wychowanie do wartości w mojej szkole i nasze umiejętności realizacji wartości w codziennym życiu"	0
	Jakie są efekty jakościowe tego zadania? Jak odnoszą się do sytuacji przed działaniem? (Proszę podać procentowe wartości zaprezentowanych zmian.)	0